

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudun kysely yhteistyön tulevaisuudesta

Huhtikuu 2016

Taustatiedot

Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyön tulevaisuutta koskeva kysely lähetettiin sähköpostilla kaupunkiseudun valtuutetuille, (yhteensä 368 henkilöä) ja keskeisille sidosryhmille (yhteensä 130 tahoa). Kysely toteutettiin maaliskuussa 2016.

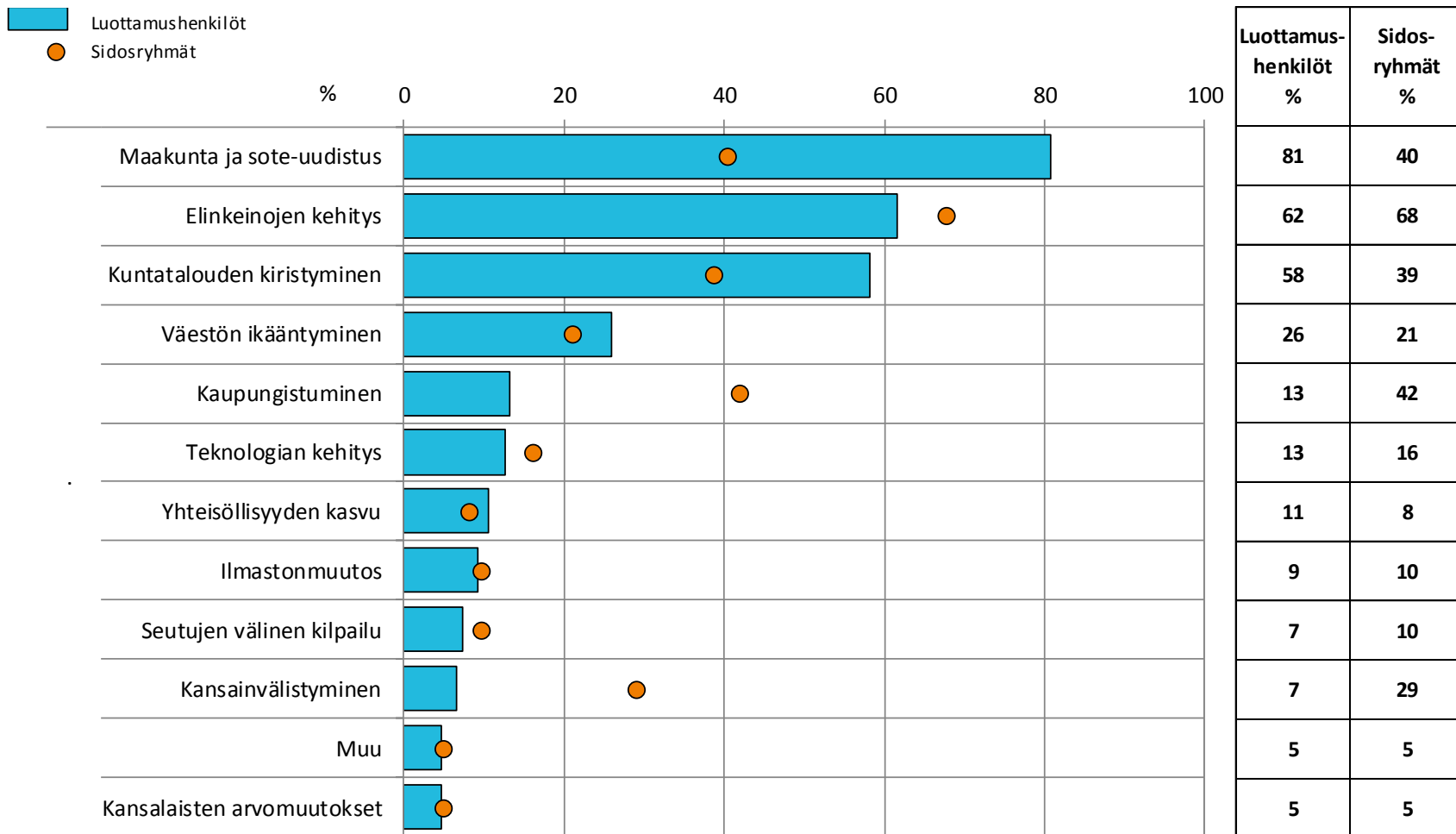
Kyselyyn osallistui 214 vastaajaa. Luottamushenkilöillä vastausaktiivisuus oli 41 % ja sidosryhmillä 48 %

	Vastanneet	N	Vastaus-jakauma
Kaikki vastanneet	Kaikki	214	100 %
	Mies	140	65 %
	Nainen	68	32 %
	Alle 30 vuotta	4	2 %
	30 - 39 vuotta	21	10 %
	40 - 49 vuotta	39	18 %
	50 - 59 vuotta	67	31 %
	60 vuotta tai yli	80	37 %

Kyselyn vastausprosentti oli kohtuullisen hyvä. Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven vastausprosentit olivat korkeimpia. Vähiten vastasivat Lempäälän, Nokian ja Tampereen edustajat.

	Vastanneet	N	Vastaus-aktiivisuus
Luottamus-henkilöt	Kaikki	151	41 %
	Valtuutettu	106	-
	Kaupungin- tai kunnanhallituksen jäsen	45	-
	Kangasala	21	41 %
	Lempäälä	11	26 %
	Nokia	15	29 %
	Orivesi	22	63 %
	Pirkkala	20	47 %
	Tampere	20	30 %
	Vesilahti	13	48 %
Ylöjärvi	29	57 %	
Sidosryhmät	Kaikki	63	48 %
	Elinkeinoelämä	38	-
	Koulutus	3	-
	Media	9	-
	Julkinen hallinto	8	-
	Järjestöt	5	-

Toimintaympäristön keskeisimmät muutokset huomiotavaksi kaupunkiseudun kehittämisessä (kolme tärkeintä)?

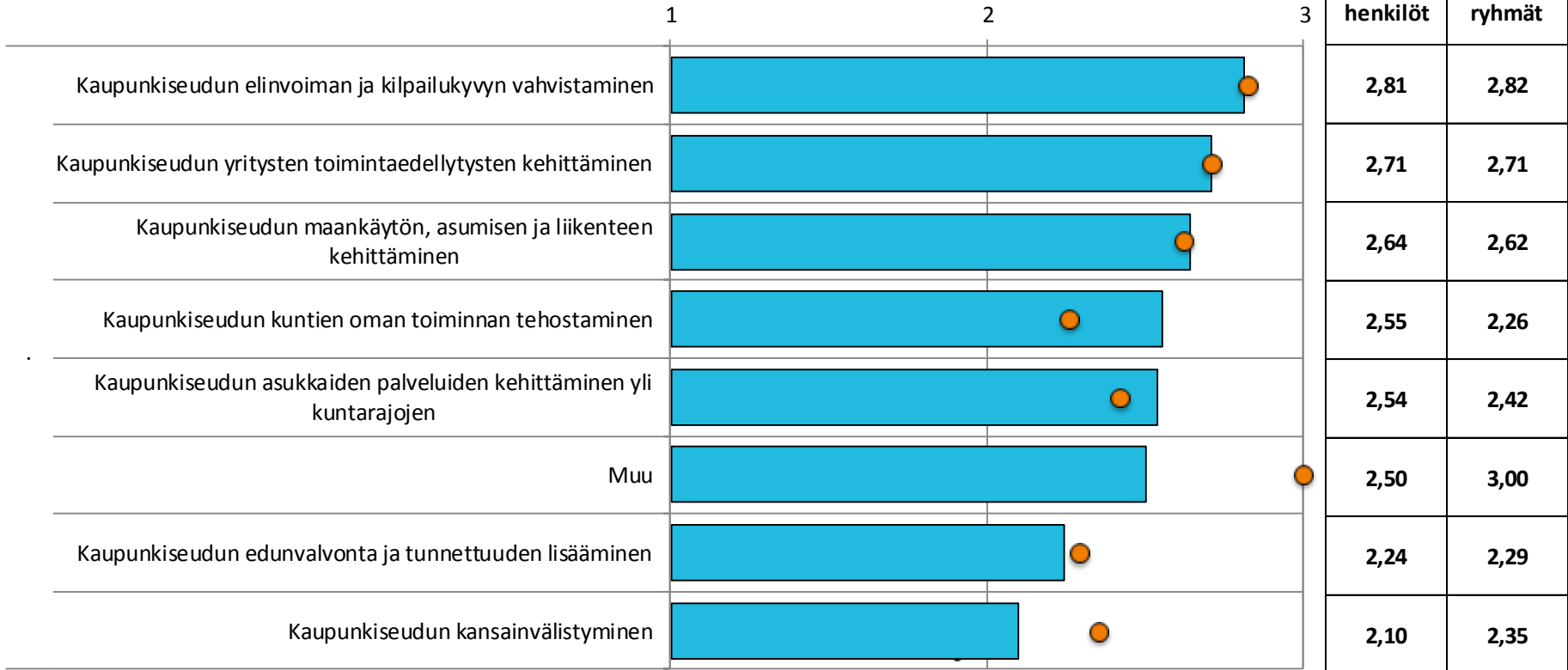
Valtuutettujen mielestä keskeisimpiä muutoksia olivat maakunta- ja sote-uudistus, elinkeinojen kehitys sekä kuntatalouden kiristyminen.

Sidosryhmien edustajien vastauksissa keskeisimpien muutosten kärjessä oli myös kaupungistuminen. Lisäksi sidosryhmät korostivat valtuutettuja huomattavasti enemmän kansainvälistymisen merkitystä.

Seutuyhteistyön tärkeimmät tavoitteet seuraavan viiden vuoden aikana?

■ Luottamushenkilöt
● Sidosryhmät

Keskiarvo (1= Ei tärkeä, 3= Erittäin tärkeä)

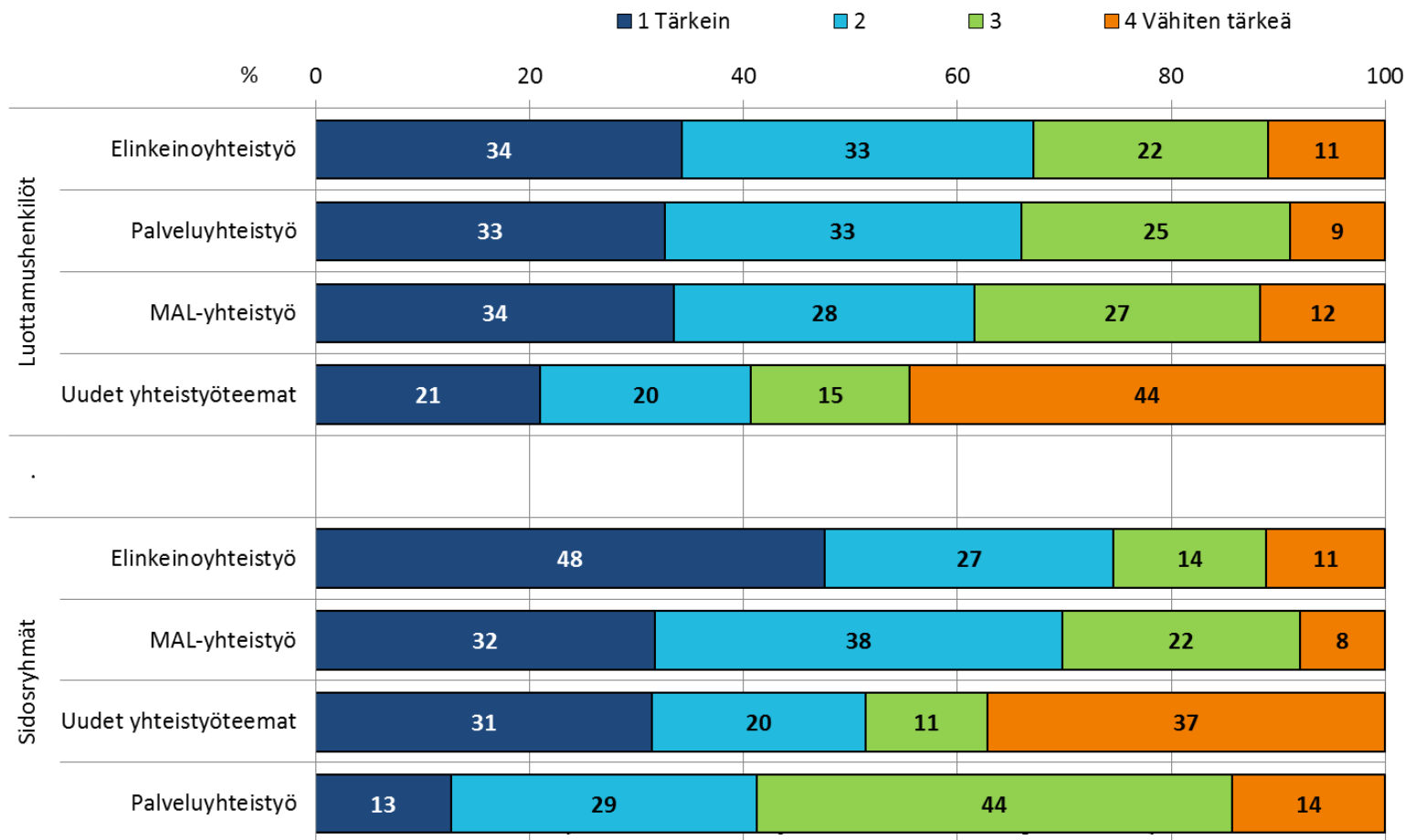

Tavoitteista tärkeimmiksi nousivat kaupunkiseudun elinvoiman ja kilpailukyvyyn vahvistaminen, yritysten toimintaedellytysten kehittäminen sekä MAL-kehittäminen.

Vastaajat nostivat esille myös omia ehdotuksiaan tavoitteiksi ja näitä omia vaihtoehtoja arvostettiin vahvasti, minkä vuoksi niiden samaa arvo on korkea, vaikka vastaukset hajosivat sisällöltään laajasti.

Vastauksissa esille nousivat mm. ilmastonmuutoksen torjuminen, maahanmuuton onnistunut hoitaminen, eriarvoistumisen estäminen, yhteisöllisyyden edistäminen, hallinnon tehostaminen kaupunkiseudulla sekä koko maakunnan edun ajaminen.

Yhteistyön teemat tärkeysjärjestykseen?

Päätäjät: nykyiset yhteistyöteemat arvioidaan tasaisen tärkeiksi.

Sidosryhmät: elinkeino- ja MAL-teemat tärkeitä, palveluyhteistyö ei niinkään.

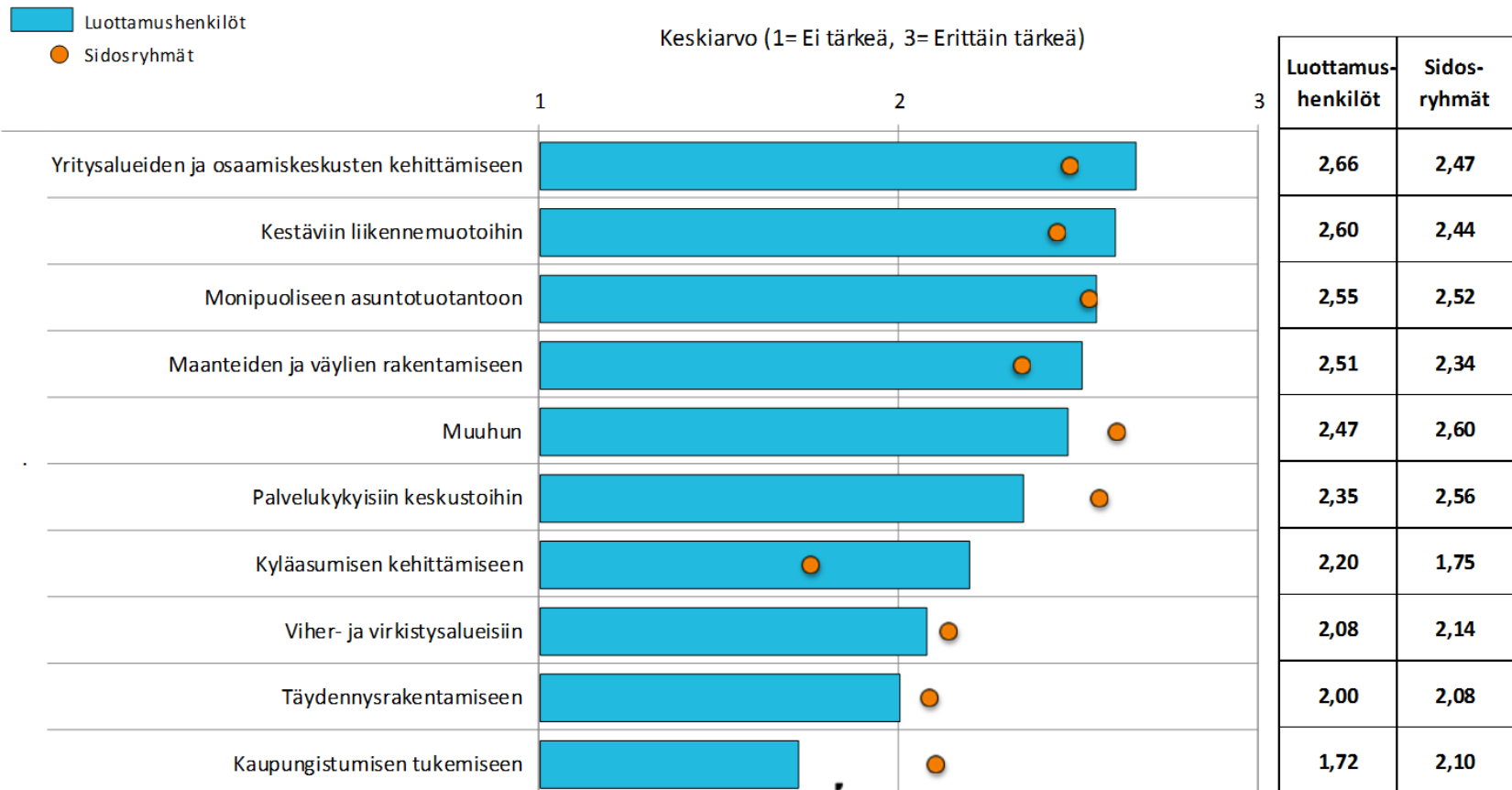
Kunnittain jonkin verran eroja: palveluyhteistyötä pidettiin erittäin tärkeänä Lempäälässä ja Vesilahdella, kun taas elinkeinoyhteistyötä korostivat mm. Kangasalan ja Oriveden vastaajat. MAL-työtä pidettiin Nokialla tärkeänä muita vastaajia vähemmän.

3. Yhteistyön sisältö - avoimia valintoja

Uutta <ul style="list-style-type: none"> - Digitalisaatio - Tulevaisuuden kaupunkiseutu - Osallistuva kansalainen - Kansainvälistyminen - Edunvalvonta	MAL (maankäyttö, alueiden suunnittelu ja liikenne) <ul style="list-style-type: none"> - Yhdyskuntarakenne - Kasvukäytävä - Liikennejärjestelmä ja saavutettavuus - Asuminen - Ilmastonmuutos
EL (elinkeinoyhteistyö) <ul style="list-style-type: none"> - Työllisyys - Kansainvälistyminen - Yhteinen elinkeinopolitiikka - Korkeakouluyhteistyö - Yrityspalvelut	PAL (palveluyhteistyö) <ul style="list-style-type: none"> - Tulevaisuuden kunta - Ennaltaehkäisevät palvelut - Joukkoliikenne - Hyvinvoinnin edistäminen - Infrapalvelut - Työllisyys

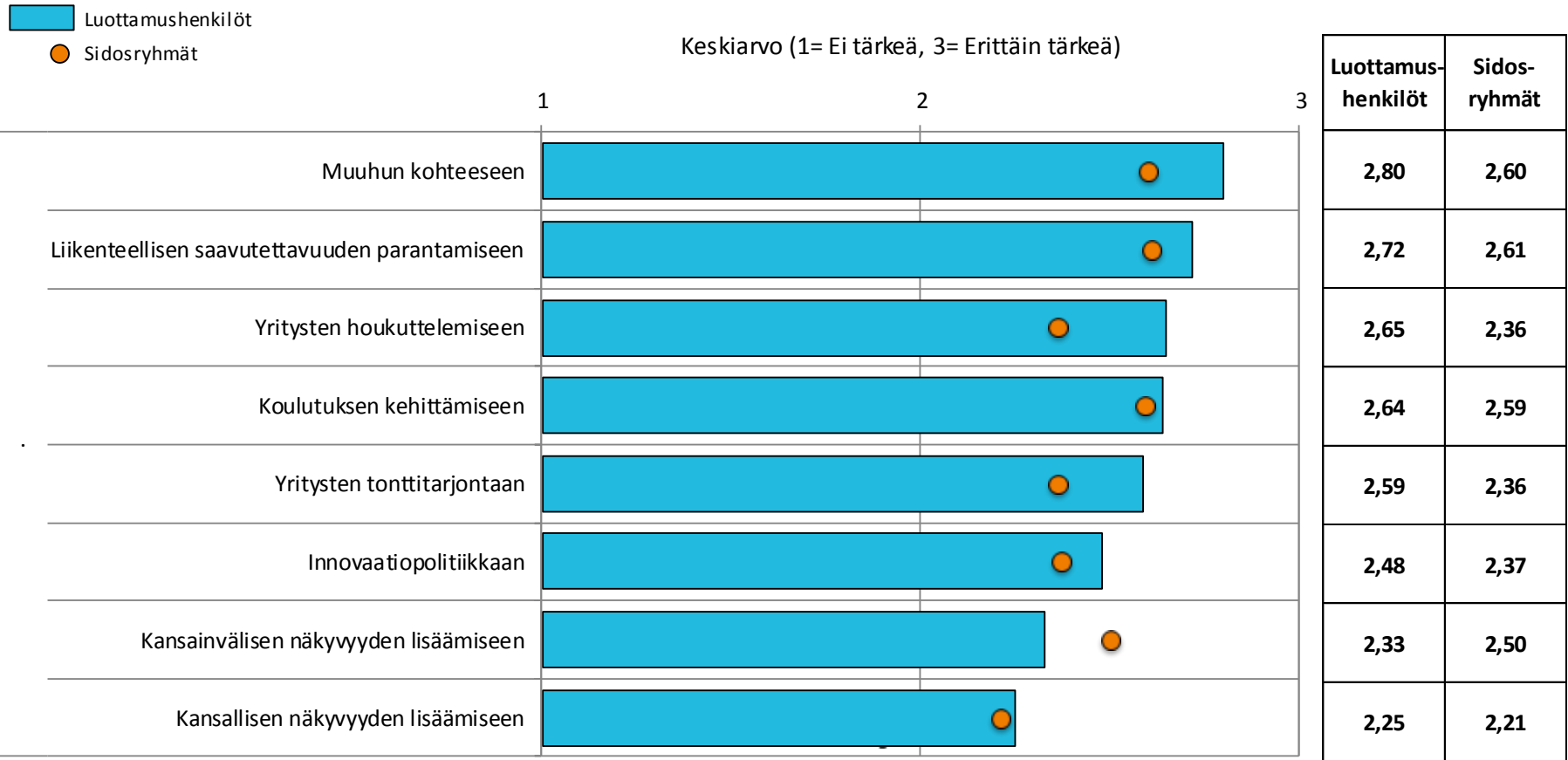
Avoimista vastauksista on poimittu useimmiten esiintyneitä asioita per osatekijä.

Mihin seutuyhteistyön resursseja tulee suunnata, jotta alueen houkuttelevuus vahvistuu yhdyskuntarakenteen näkökulmasta?

Valtuutetut halusivat suunnata resursseja erityisesti yritysalueiden ja osaamiskeskusten kehittämiseen sekä kestäviin liikennemuotoihin, kun taas sidosryhmät kannattivat ennen kaikkea palvelukykyisiä keskustoja ja monipuolista asuntotuotantoa. Avoimissa vastauksissa resursoinnin kohteiksi esitettiin mm. eri liikennemuotoja, alueiden tasapuolista kehittämistä, kansalaisten kuulemista ja moniarvoista kaupunkisuunnittelua sekä uuden yritystoiminnan edellytysten parantamista. Vastauksissa kunnittaisia eroja arvostuksissa selittivät mm. kunnan rakenne (kaupungistuminen/kylärakenne), läheisyys kaupungista (julkinen liikenne/maantiet ja väylät)

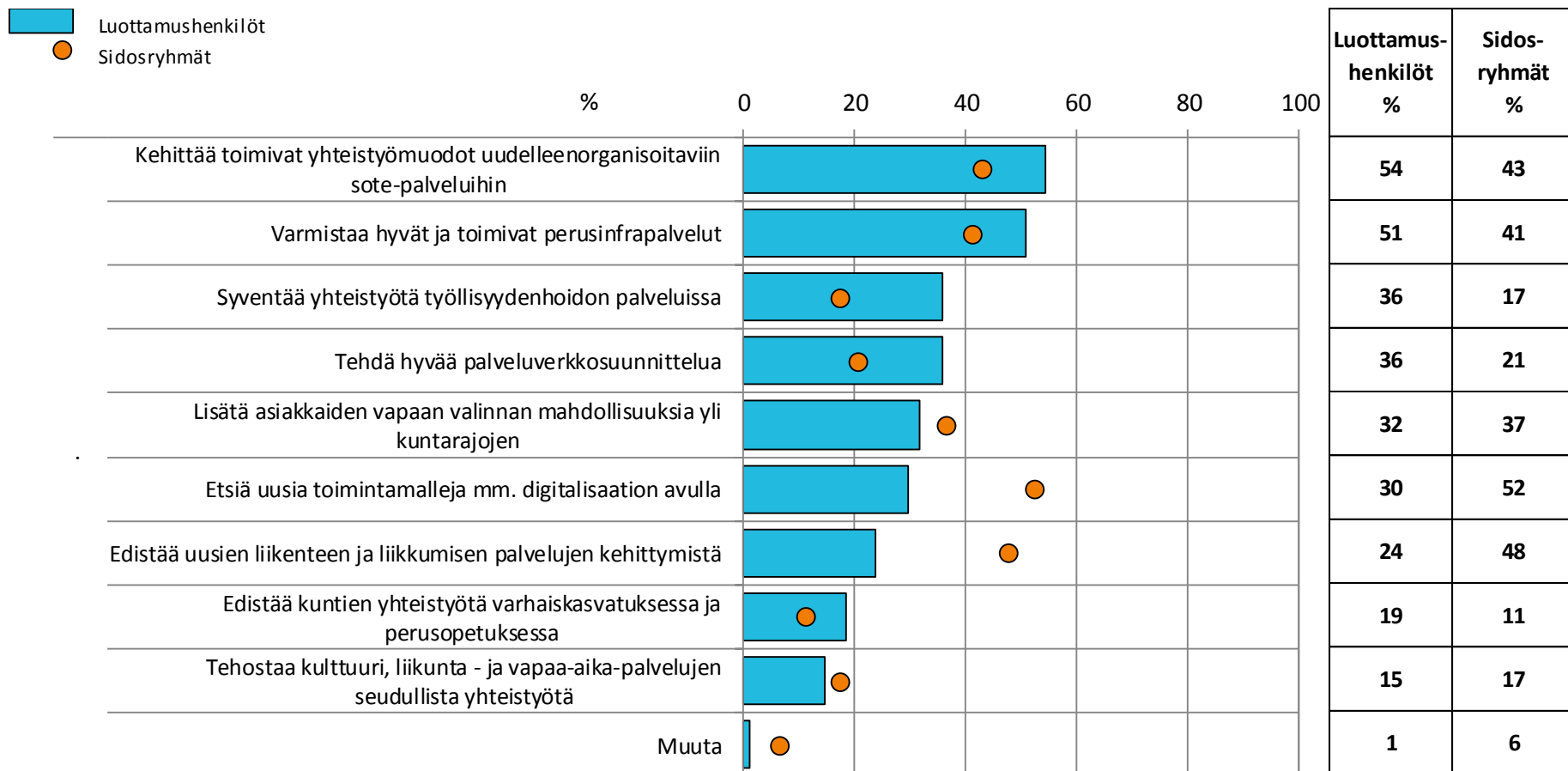
Mihin yhteistyöresursseja tulee suunnata, jotta alueen houkuttelevuus vahvistuu elinkeinojen näkökulmasta?

Kaikki vastaajat arvostivat liikenteellistä saavutettavuutta ja koulutuksen kehittämistä. Valtuutetut arvostivat lisäksi yritysten houkuttelemista kun taasen sidosryhmien edustajien vastauksissa korostui kansainvälinen näkyvyys. Avoimissa vastauksissa esitettiin hyvin erilaisia resursoinnin kohteita mm. seudun yhteistyötä, hyvän elämän huomioimista infran ja liikenteen suunnittelussa, uudenlaisia palvelukonsepteja sekä asenneilmapiirin uudistumista kokeilevaan suuntaan ja seudun brändäystä.

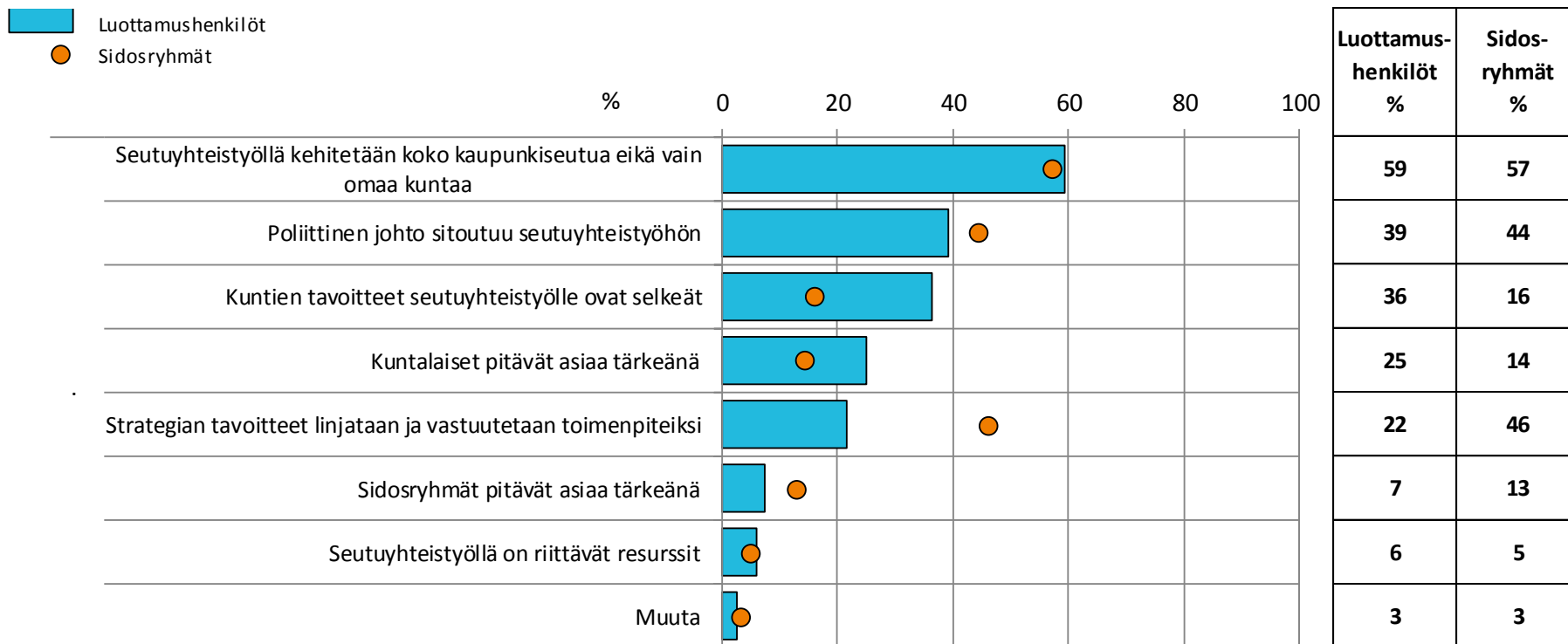
Mitä palveluyhteistyössä tulisi ensisijaisesti kehittää (kolme tärkeintä)?

Palveluiden näkökulmasta valtuutettujen ja sidosryhmien edustajien vastaukset eroavat toisistaan suhteellisen paljon.

Luottamushenkilöt korostavat sote -palveluiden uudelleenorganisointia ja yhteistyötä sekä perusinfra-palveluja. Sidosryhmien edustajat näkivät tärkeimpänä uusien toimintamallien luomisen sekä liikenteen ja liikkumisen palvelut.

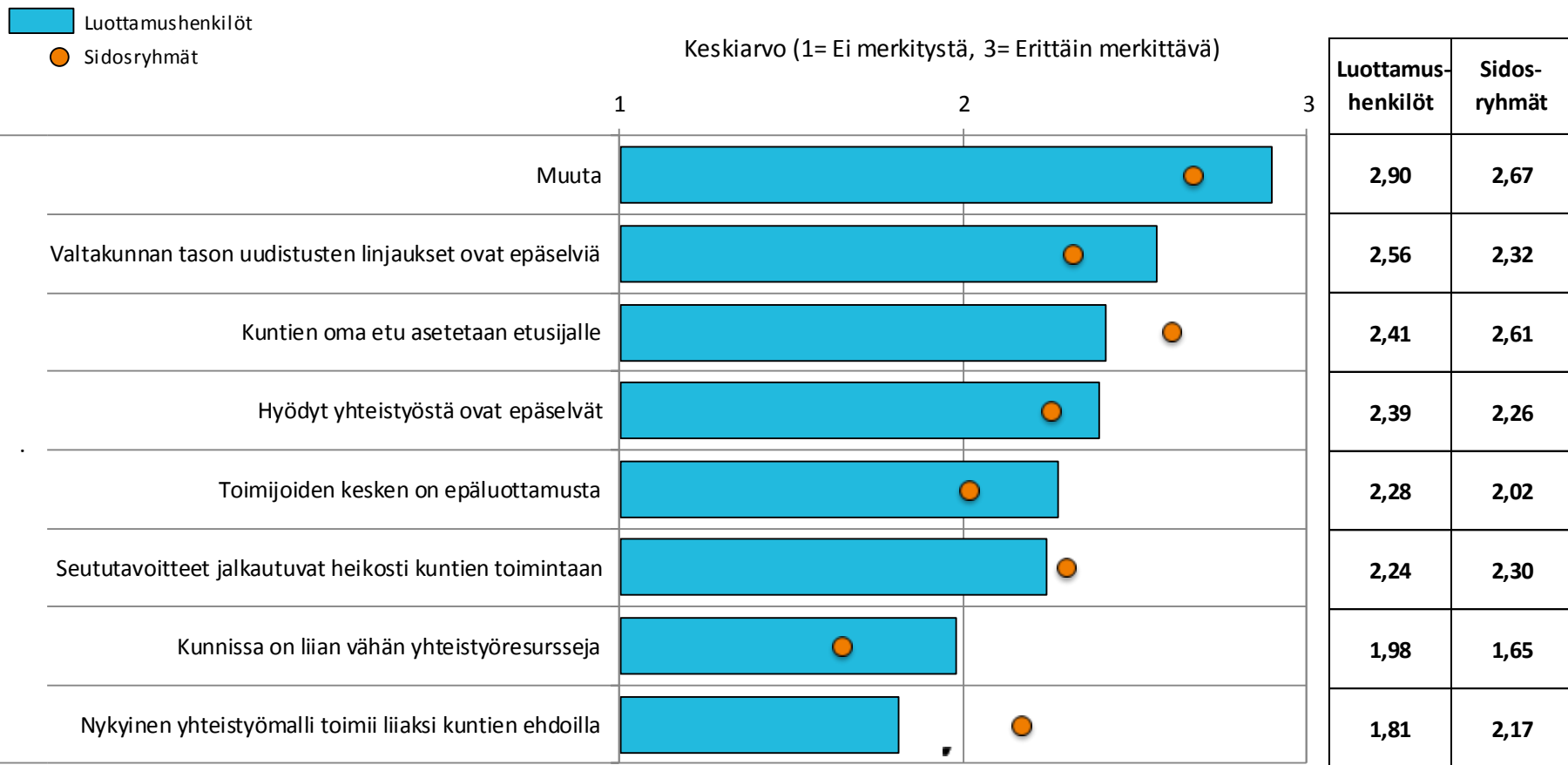
Miten seutustrategiassa onnistutaan (kaksi asiaa)?

Seutustrategian tärkeimmäksi onnistumisasiaksi nousee koko kaupunkiseudun kehittäminen. Poliittisen johdon sitoutuminen seutuyhteistyöhön sekä kuntien selkeät tavoitteet ovat tärkeitä luottamushenkilöille.

Sidosryhmien edustajat näkevät onnistumisen edellytyksinä poliittisen johdon sitoutumisen sekä strategisesti linjattujen tavoitteiden vastuuttamisen toimenpiteiksi.

Mitä esteitä tai hidasteita seutuyhteistyön kehittämislle ilmenee?

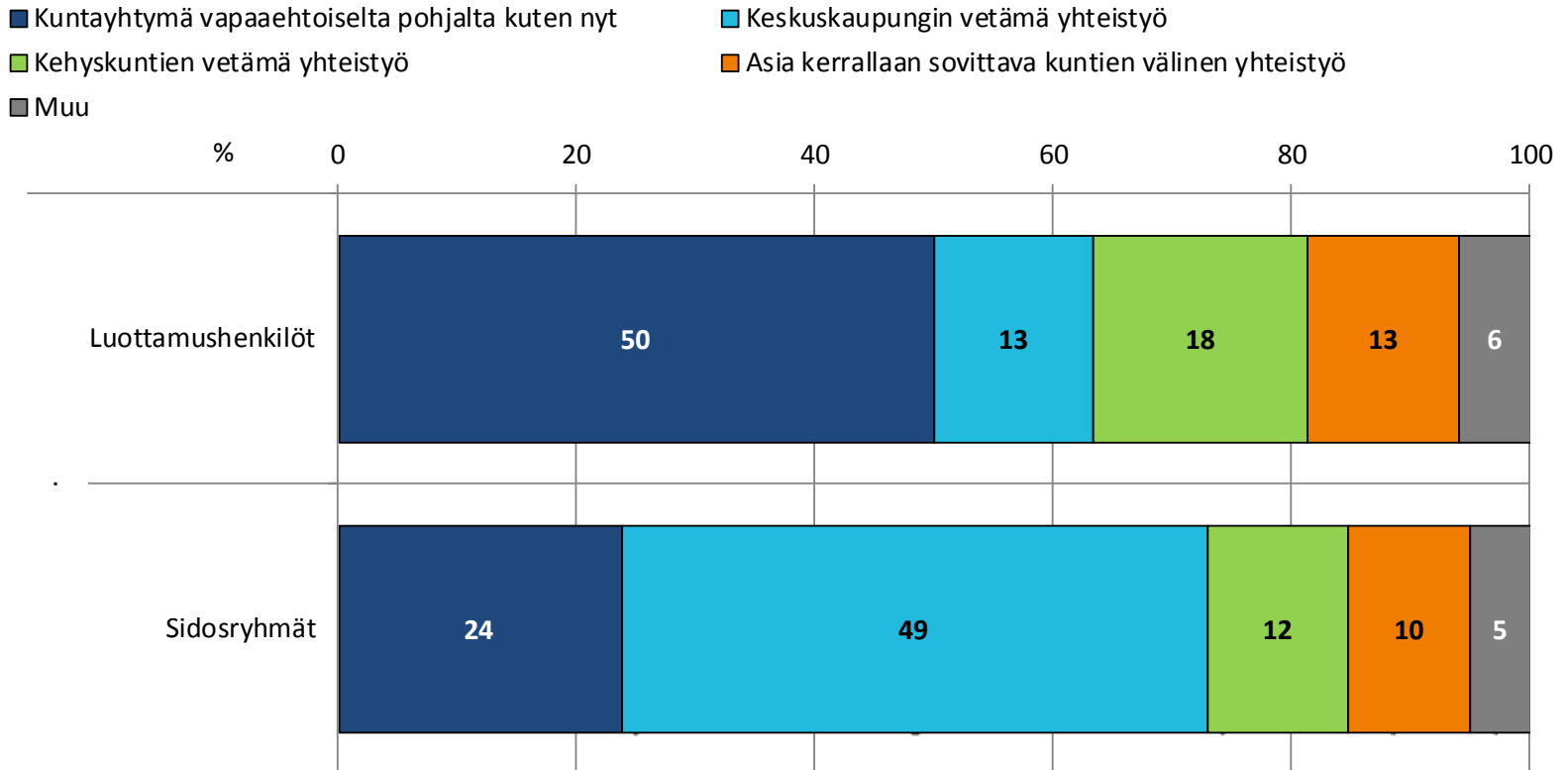

Valtakunnan tason uudistusten linjausten epäselvyys ei edistä yhteistyön kehittämistä erityisesti valtuutettujen mielestä. Sidosryhmät kokevat kunnan oman edun asettamisen etusijalle olevan huolestuttavin asia. Myös yhteistyön epäselvät hyödyt koetaan merkittäväksi yhteistyötä estäväksi/hidastavaksi tekijäksi.

Avoimissa vastauksissa nostettiin esteiksi tai hidasteiksi mm. koettu Tampereen ehdoilla meneminen, julkisen sektorin yleinen tehottomuus, eri osapuolten oman edun tavoittelu sekä kuntien erilaiset tilanteet ja tarpeet.

Millaista on seutuyhteistyön onnistunut organisointi tulevaisuudessa?

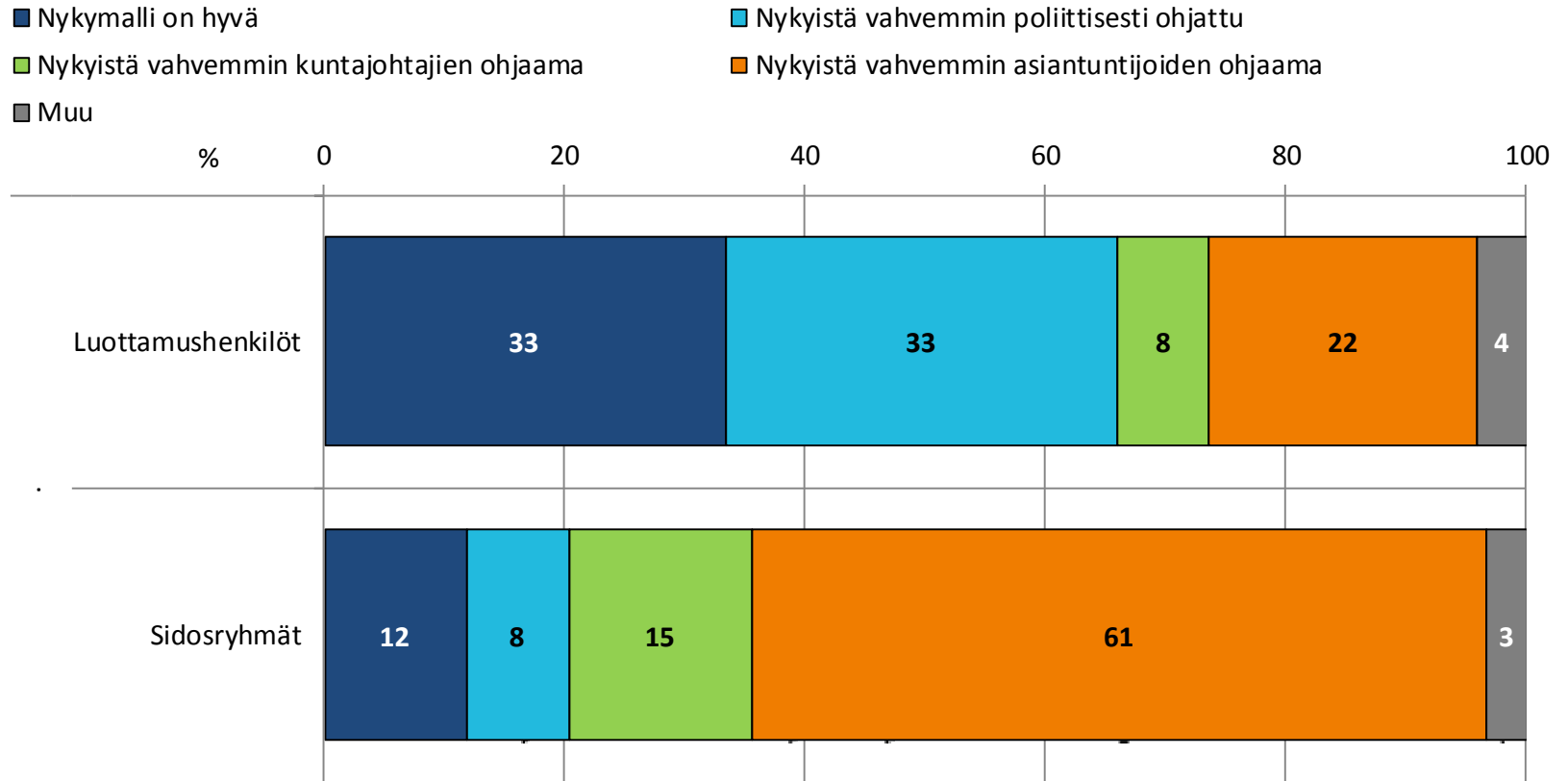
HALLINTO

Luottamushenkilöt kannattavat laajasti nykyistä kuntayhtymämallia tulevaisuudessakin seutuyhteistyön hallintomalliksi. Kehyskuntien vetämä yhteistyö sai myös kannatusta, mutta vastaukset kunnittain erosivat toisistaan. Asia kerrallaan - eteneminen sai esimerkiksi Lempäälässä vahvan kannatuksen. Sidosryhmät kannattavat keskuskaupungin vetämää yhteistyömallia, joka sopisi myös Tampereen kaupungin vastaajille.

Millaista on seutuyhteistyön onnistunut organisointi tulevaisuudessa?

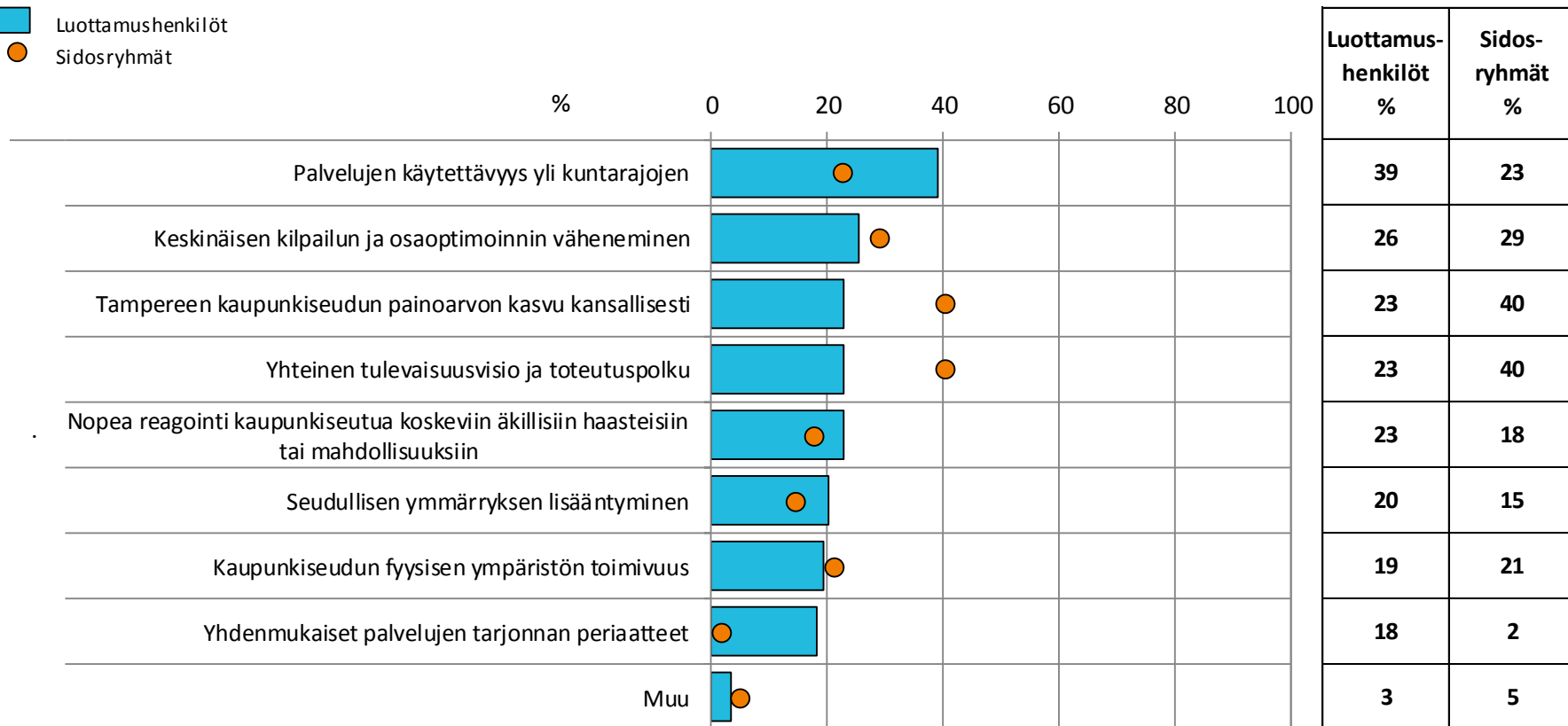
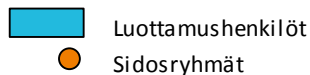
TOIMINTA

Luottamushenkilöiden vastaukset jakaantuivat tasan nykymallin sekä vahvemman poliittisen ohjauksen välille. Poliittinen ohjaus sai kannatusta erityisesti Tampereen ja Ylöjärven vastaajien parissa.

Sidosryhmien edustajat kannattivat erittäin voimakkaasti asiantuntijaohjauksen vahvistamista, joka näytti myös Oriveden vastaajista osaa miellyttävän.

Yhteistyön tuottama tärkein hyöty tulevaisuudessa (kaksi tärkeintä) ?

Luottamushenkilöt näkivät tärkeimpänä hyötynä yhteistyöstä tulevaisuudessa palvelujen käytettävyyden yli rajojen sekä keskinäisen kilpailun vähenemisen. Sidosryhmät nostivat esille Tampereen kaupunkiseudun painoarvon kasvun sekä yhteisen tulevaisuusvision, jotka olivat myös luottamushenkilöille tärkeitä asioita.

Keskeiset havainnot kyselystä

Vastausaktiivisuus 41 %/päättäjät, 48 %/sidosryhmät

1. Ei yllättäviä poikkeamia yhteistyön nykyagendasta. MAL-PAL- ja EK teemat vahvoilla. Elinkeinopoliittinen kilpailukykynekökulman painoarvo kasvanut.
2. Päättäjät tarkastelevat seutua kuntien kautta. Sidosryhmät, kuntarajoista vapaina, painottavat vahvemmin kokonaisuutta.
3. Päättäjät ovat eniten huoli hallintouudistuksesta ja talouden kiristymisestä. Sidosryhmät näkevät suurimmat muutokset tapahtuvan elinkeinojen kehityksessä ja kaupungistumisessa.
4. Sidosryhmillä myös kansainvälistyminen ja uudet toimintamallit kuten digitaalisuus korostuu vrt. päättäjiin.
5. Yhteistyön hidasteiksi koetaan valtakunnallinen sekavuus ja kuntien oma etu, yhteistyön jalkautuminen kuntiin sekä hyötyjen huono kommunikointi
6. Onnistuminen edellyttää ”seutuedun” asettamista ”kuntaedun” edelle, poliittisen johdon sitoutumista ja tavoitteiden vastuuttamista toimenpiteiksi
7. Päättäjät pitävät poliittista ohjausta ja jopa sen vahvistamista tarpeellisena. Sidosryhmät antaisivat vahvaa ohjausroolia asiantuntijoille.
8. Puolet päättäjistä pitää nykymuotoista kuntayhtymää hyvänä, loput näkemykset hajautuvat. Sidosryhmät panostaisivat enemmän keskuskaupungin vetovastuuseen.

Päättäjille pohdittavaksi